

Arhipăstorul istoricei Kastorii, Serafim, ierarh râvnitor

Un articol de: † Timotei Prahoveanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Bucureștilor – 08 Ian, 2021

Kastoria, cetate din nord-vestul Greciei, are o istorie veche, faimoasă, împletită cu zeități și mituri legate de Kastor, numitul fiu al lui Zeus, sau cu nutriile (castorii) care trăiesc într-unul dintre cele mai frumoase lacuri, Orestiada, aflat la o altitudine de peste 600 metri față de nivelul mării.

Încă din vremuri străvechi, locuitorii acestei cetăți se îndeletniceau cu valorificarea blănurilor nutriilor. Este considerat un loc plin de amintiri legate de Bizanțul de altădată. Oriunde mergi, întâlnești mărturii din perioada de apogeu a mărețului imperiu, dintre care remarcăm aproape 80 de biserici, zidite în vremea când acest spațiu constituia un bastion al credinței, al curajului și al demnității. Dintre acestea, peste 50 au supraviețuit, unele cunoscând ample procese de restaurare și

constituie exemple arhitecturale ori picturale strălucitoare. Unele picturi, asemenea bisericilor în care au fost realizate, datează dinaintea de sfârșitul mileniului I. Se adaugă vestigii diverse, palate, clădiri de o rară frumusețe, în stil athonit, ulițe, locuri de închinare și prezența semnelor minunate, dumnezeiești, păstrate în diferite locuri ale Kastoriei.

Între celebrele biserici ale ținutului amintim: Panagia Koumbelidiki, „Sfântul Nicolae”, Taxiarchis Mitropoleos, „Sfântul Ștefan”, „Sfinții Doctori fără de arginți” și Mănăstirea Panagia Mavriotissa.

În centrul localității se află un vestit muzeu care păstrează multe icoane rare și vestigii arheologice importante, cu valoare deosebită, din perioada bizantină, iar casele orașului au o istorie aparte, având impregnate în zidurile lor urmele a două, trei sute de ani. Multe dintre ele au fost restaurate și în acest fel au ajuns până în contemporaneitate.

Orașul antic, ocupat de romani în jurul anului 200 î.Hr. s-a numit Iustinianopolis, după cum subliniază istoricul Procopius. Îndată după ce a fost ocupat de bizantini, locul a fost fortificat. După veacul al X-lea, a fost cucerit de bulgari, în 1202 de normanzi, iar un an mai târziu a revenit sub conducerea bizantinilor. Pentru aproximativ 50 de ani, în veacul al XIV-lea, Kastoria a aparținut Imperiului sârb. Din 1385, otomanii au ocupat regiunea, până în anul 1912, când Grecia reia Kastoria, în urma tratatelor de la Londra și București.

Aici se mai găsesc bazine boltite, cu trei abside, bisericuțe cu acoperiș de lemn, rar întâlnite, iar altele cu abside și dom (turn), construcții realizate din cărămizi de pământ, cu motive geometrice, florale sau chiar monograme. La biserica mitropolitană, unele fresce datează din veacul al X-lea, iar la biserica Sfântului Ștefan se întâlnesc scene iconografice de secol IX.

Dintre construcțiile eclesiastice importante ale zonei, Mănăstirea Panagia Mavriotissa a fost zidită în perioada domniei lui Alexios I Comnenul (1081-1118) și a jucat un rol important, fiind mereu întâlnită în evenimentele istorice legate de Kastoria.

În acest loc plin de frumusețe și istorie a slujit vreme de un sfert de veac un minunat ierarh, -Serafim Papakostas (21 ianuarie 1959 – 29 decembrie 2020).

În urmă cu 25 de ani, în vremea trecerii mele prin Atena, Serafim era arhimandrit la una dintre bisericile cunoscute ale metropolei grecești. Slujea în locașul închinat Sfântului Nicolae, situat pe bulevardul Patision, din cartierul Aharnon, cercetat de mulți credincioși. Biserica Greciei trecea printr-o perioadă de revigorare spirituală.

Viitorul ierarh se preocupa atunci cu misiunea în rândul tinerilor, mulți dintre ei atenieni, dar și din provincie. Închiriasse în preajma locașului de cult un apartament, pe care îl transformase într-un mic centru de conferințe, unde în fiecare marți se întâlneau zeci de tineri, unii dintre ei liceeni, alții, deja studenți. În urma convorbirilor duhovnicești pe diverse teme, mulți dintre ei au devenit teologi, preoți și monahi, astăzi, unii sunt ierarhi vrednici ori slujitori de vocație.

Serafim Papakostas era în vremea aceea -grammateas, secretar al Sfântului Sinod. În perioada bursei mele la Atena, conlucra cu Episcopul Diavleei, Damaschinos, în prezent Mitropolit de Didimotihu și Orestiada, în nordul Greciei. Se aflau în preajma Primatului Bisericii Eladei, -Arhiepiscopul Serafim Tikas (1913-1998), care îl prețuia mult și-i acordase încredere. Amândoi proveneau din ținutul încărcat de frumusețe, credință și luptă, nu prea departe de Meteora, cu mănăstirile așezate aproape de Cer.

Serafim Papakostas s-a născut la Karditsa, în 1959. A urmat școala condusă altădată de mult iubitul Sfânt Ierarh Nectarie de la Eghina. A slujit ca diacon, încă de la absolvirea Seminarului Rizarion, și apoi a urmat Facultatea de Teologie din Atena, până în 1987, când a fost hirotonit ieromonah. A ocupat o vreme postul de director al Departamentului misiunii cu tinerii din cadrul Arhiepiscopiei Atenei, a fost apoi consilier cu protocolul, iar din 1990, secretar al Sfântului Sinod. Până la alegerea ca arhiereu, în ziua de 5 octombrie 1996, Serafim a fost un slujitor remarcabil, preocupat de rânduielile bisericești, oficiind Sfânta Liturghie cel puțin de două ori pe săptămână, pe lângă duminici și sărbători. Cerceta împreună cu tinerii casele de bătrâni, pe cei suferinzi și se ocupa de cei neajutorați. După alegerea ca arhiereu, păstorind în Kastoria, una dintre frumoasele zone ale Greciei de Nord-Vest, vlădica Serafim s-a remarcat ca fiind un ierarh energic, sensibil, delicat, primitiv și iubitor de străini, jertfelnic Păstor al Bisericii, iubitor de slujbe, iubitor al Muntelui Athos, cu inimă largă și cu o râvnă căreia nu i se putea pune stavilă. În șirul de caracterizări se pot adăuga: ierarh onest, dascăl al evlaviei, fără să țină minte răul, smerit, milostiv, iubitor de sfinți, patriot, model de caritate, neobosit filantrop, blând, ostaș al lui Hristos, luptător, cu o mare conștiință a responsabilității arhiericești. Cei care l-au cunoscut îndeaproape spun că era preocupat de înțelesurile teologiei isihaste ale Sfântului Grigorie Palama, din care prezenta adeseori citate și învățăături. Prieten încă din tinerețe cu Mitropolitul

Hierotheos Vlahos, a citit primul, în manuscris, biografia Mitropolitului Calinic al Edessei, canonizat de către Patriarhia Constantinopolului în anul 2019.

Marele ierarh, devenit Sfântul Calinic al Edessei, a fost numit bijuteria Bisericii, iar manuscrisul dedicat lui de ucenicul apropiat, Hierotheos Vlahos, descoperă experiențele duhovnicești înalte ale arhipăstorului de la Edessa. Adeseori, Mitropolitul Serafim a evocat din viața prelatului care s-a învrednicit să fie trecut în rândul sfinților.

Mitropolitul Serafim era considerat arhonde, nobil, sau, mai mult decât atât, principe, iar atitudinea sa era apreciată ca princiară. Cineva îl numea diamant al ierarhiei, care a promovat tineri ce iubesc Biserica, descoperindu-i pe unii de mici copii, îndrumându-i, spovedindu-i, ajutându-i și formându-i pentru misiunea duhovnicească în vremuri deloc ușoare.

A iubit mult sfinții și oamenii. Din inițiativa sa, au fost canonizați mulți creștini aleși de pe cuprinsul Mitropoliei Kastoria. S-a spus că a fost iubitor al lui Dumnezeu și al slujbelor, al teologiei patristice și al monahismului, preocupat de subiecte bisericești și teologice, pe care le dezvolta adeseori în întâlnirile cu credincioșii eparhiei sale, cu tinerii, monahii și monahiile.

În eparhia pe care a condus-o se găsește o mică bisericuță bizantină între cele păstrate de demult, unde Sfântul Grigorie Palama a fost pictat cu aureolă prima dată, în 1368, la nouă ani de la trecerea către cele veșnice. Așadar, primul act de canonizare al Sfântului Grigorie Palama, teologul isihast, s-a întâmplat tocmai la Kastoria, în locașul sfânt care mărturisește cinstirea marilor păstori și îndrumători în rândul bineplăcuților lui Dumnezeu.

S-a îndreptat către frații preamici ai lui Hristos, către cei pe care nimeni nu-i mai caută. Și a primit răsplată! Întrucât ați făcut unuia dintr-acești frați ai Mei, prea mici, Mie Mi-ați făcut (Matei 25, 40). A organizat o bogată operă filantropică. A înființat un azil de bătrâni, o bancă de sânge destinat transfuziilor, o bancă de alimente pentru nevoiași, un birou pentru oferirea burselor de studii, un serviciu de sprijinire a șomerilor, a persoanelor cu dizabilități, a familiei, a bolnavilor etc.

L-am vizitat, cu bucurie, la Kastoria. Aprecierile celor care l-au cunoscut descriu întocmai personalitatea sa, cum era în realitate.

A deschis, cu frățescă dragoste, ușa Catedralei și a Reședinței primitoare. L-am reîntâlnit, de câteva ori, în Mitropolia de Veria, Naousa și Kampania.

Era luminos, bun, princiar. S-a grăbit să plece într-o altă lume, unde are mulți

prieteni sfinți! Nici nu s-au dumirit apropiații care îl iubeau cu adevărat de cele întâmplătoare grabnice.

L-au plâns mult ierarhii, monahii, preoții, credincioșii ascunși prin case de frica... pandemiei.

S-a dus către întâlnirea cu binefăcătorul și compatriotul său, Arhiepiscopul Serafim al Atenei și a toată Elada, cu mulți ierarhi jertfelnici, plecați din vreme dincolo...

Îi sunt potrivite cuvintele: Dar tu, o, omule al lui Dumnezeu... urmează dreptatea, evlavia, credința, dragostea, răbdarea, blândețea (I Timotei 6, 11).

Slujitor osârditor, dedicat ierarh, prieten și binefăcător, Mitropolitul Serafim a fost un om al lui Dumnezeu!

ziarulumina.ro